

150
godina
školstva u Ljubeščici
1861.-2011.

Uvodna riječ

Poštovani čitatelji,

s velikom smo radošću iščekivali godinu koja nam donosi najveću obljetnicu djelovanja naše škole - od početka sustavnog školstva u Ljubešići prošlo je stotinu i pedeset godina, na što smo neizmerno ponosni. Izdavanjem ove prigodne brošure zabilježili smo samo djelić bogate prošlosti školstva u Ljubešići o čemu nam najbolje svjedoče zapisi iz Spomenice škole, koja je sačuvana gotovo u potpunosti. Stoga nam je posebno drago da je upravo našoj generaciji pripala čast da proslavimo 150. rođendan škole. S posebnom pozornošću osvrćemo se na prošle dane pa smo željeli da ovaj zapis bude svojevrsni putokaz koji će svim značiljnicima pomoći da lakše putuju kroz povijesni pregled odgojno-obrazovnog rada u Ljubešići. Crtice iz Spomenice škole, zapisi iz već objavljenih priloga o razvoju školstva u Ljubešići i autentične fotografije poslužit će nam kao vremeplov koji će nas podsjetiti na mnogobrojne učenike, učitelje i djelatnike škole koji su svojim radom doprinijeli napretku naše škole i našeg mesta.

U dugom nizu godina mijenjale su se društvene prilike, uvjeti života, školski prostori, generacije učitelja i učenika, ali cilj je uvijek bio isti - odgoj i obrazovanje novih naraštaja. Uvijek je škola bila mjesto ispunjeno znanjem, radom, entuzijazmom, ljubavlju prema djeci i pozitivnim vrijednostima koje su učitelji nastojali prenijeti na svoje učenike. Danas možemo govoriti o školi koja ide ukorak sa suvremenim promjenama u odgojno-obrazovnom sustavu, koja je otvorena prema lokalnoj zajednici i roditeljima. Sada kad je škola dobila i novu sportsku dvoranu, uvjeti za rad u skladu su s propisanim pedagoškim standardima. U nastavi se koriste suvremene metode i oblici rada, načela suvremenog pristupa učenju i poučavanju te multimedijalnost. U školi vlada pozitivno ozračje zahvaljujući svima koji u njoj rade. Učenicima se nude raznoliki izvannastavni sadržaji i tako obogaćuje život škole.

Daljnje aktivnosti svih učenika i djelatnika škole usmjерene su na održavanje dobrih rezultata koje smo do sada ostvarili kao i njihovo poboljšanje kontinuiranim unaprjeđivanjem odgojno-obrazovnog procesa i svih njegovih sudionika. Poticanjem intelektualnog, tjelesnog, društvenog, moralnog i duhovnog razvoja učenika, u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima, želimo svima omogućiti jednake uvjete da uče i budu uspješni kako bismo ih pripremili za mogućnosti i iskušenja koja ih čekaju u životu.

Ova brošura poklon je našoj Školi, a posvećena je svim učiteljima i djelatnicima koji su svojim radom, požrtvovnošću i ljubavlju u ovom dugom nizu godina izveli mnoge generacije na životni put. Oni nas obavezuju da im se ovim sjećanjem i odužimo.

Svim generacijama učenika i djelatnika OŠ Ljubeščica veliko hvala što su svojoj Školi podarili dio sebe.

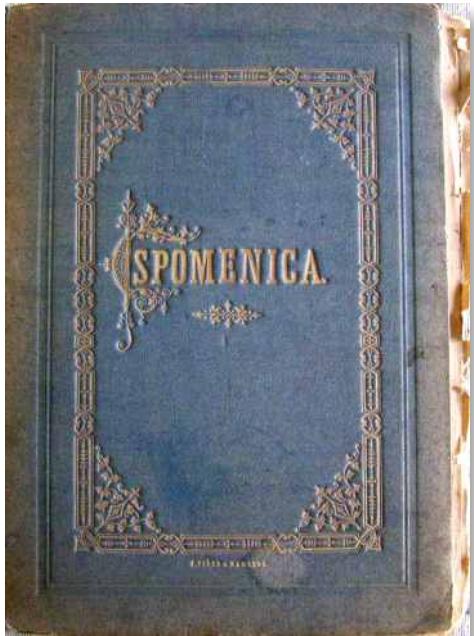
Rastimo zajedno i u budućnosti!

Kolektiv OŠ Ljubeščica

Pogled u Spomenicu 1861. – 2011.

Školstvo u Ljubešćici tijekom 19. stoljeća

Prva Spomenica škole vođena kao
Ljetopis niže pučke škole u Ljubešćici

U listopadu 1861. godine započela je nastava (obuka) u tek izgrađenoj školskoj zgradi u Ljubešćici. Tadašnji ljubeški župnik Ivan Boleslavski još je 40-ih godina 19. st. nastojao osvijestiti i župljane i županijske vlasti o potrebi ustanovljenja škole u Ljubešćici. Problem je bio u plaći za učitelja, za što siromašno stanovništvo nije htjelo izdvajati, ali i u izgradnji škole i stana za učitelja. Ipak, dugogodišnja nastojanja župnika Boleslavskog urodila su plodom pa je odobrenjem "viših vlasti" 1855. godine osnovana škola, no izgradnja školske zgrade otegnula se sve do 1861. godine, kada je škola, požrtvovnošću vrijednih mještana zupe Ljubešćica, napokon, izgrađena*.

O dalnjem razvoju školstva tijekom sljedećih stoljeća najviše podataka crpimo iz najstarije sačuvane Spomenice niže pučke škole u Ljubešćici, koja je kontinuirano vođena od 1861. do danas.

Tko je sve u tom periodu odgajao i obrazovao ljubešku djecu, teško je sa sigurnošću reći, no zapisi iz Spomenice omogućuju nam da sastavimo gotovo cjelovit kronološki niz ljubeških učitelja i djelatnika. Ipak, ovim ćemo zapisom u sjećanje dozvati samo neke od njih.

Toliko o sjećanjima.

Što kažu brojke i dokumenti?

*Vragović, J.; Ratković, I. i suradnici. Ljubešćica : povijest župe, mjesta i narodni običaji, Ljubešćica ; Novi Marof, 2005., str. 97.

Dostupna dokumentacija pruža nam tek djelomičan uvid u život i rad škole. Iz pojedinih zapisu saznajemo da su se učenici ponašali sasvim "prirodno", kao i danas.

To bi sigurno potvrdio i prvi ljubeški učitelj - **Mirko Deželić**. Te prve godine u prvi razred bilo je upisano 126 učenika, a djecu se u najranijoj fazi postojanja škole podučavalo vjeronauku, čitanju, pisanju i računanju. Sljedeći učitelj bio je **Mirko Grahovac** koji se zadržao do 1869. godine. Broj učenika povećavao se iz godine u godinu pa su do 1869. otvoreni drugi, treći i četvrti razred. Svagdanju školu polaze djeца od 7 do 12 godina.

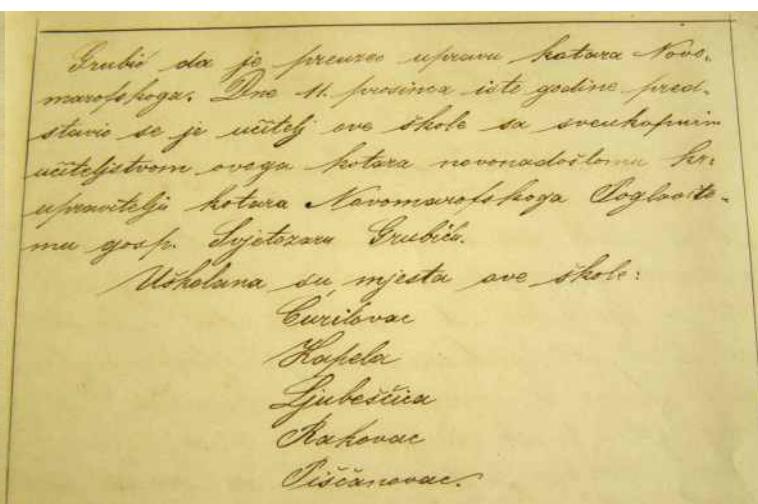
Sljedeći učitelj u Ljubešćici bio je **Ferdo Čukljić** koji je u Ljubešćici predano radio sve do smrti 1888. godine. Iz povijesnih izvora saznajemo da je završio dvogodišnji tečaj za učitelja te da je bio omiljen mjeđu djecom i cijenjen među sumještanima. Učitelj Čukljić uvodi opetovnu obuku. Polazili su je učenici od 12 do 14 godina starosti.

U godinama koje slijede Ljubešćicu su gotovo uništile velike nesreće:

- 1880. - Ljubešćicu pogađa jaki potres,
- 1885. - Ljubešćicu je poharao veliki požar, dvije trećine stanovništva ostalo je bez krova nad glavom - Ljubešćica je u potpunosti promijenila svoje nekadašnje obrise.

Srećom, vatra nije zahvatila školsku zgradu. Školska zgrada uspjela je ostati sačuvana!

Nastojanja preporoditelja rezultirala su pojačanom brigom za obrazovanje na narodnom jeziku. U razdoblju koje slijedi sve se više pažnje posvećuje obaveznom školovanju djece pa tako i ban Dragutin grof Khuen Hedvarvay, prilikom svog posjeta Ljubešćici 1888. g., naglašava važnost slanja djece u školu.

Učenolana mesta
ljubeške škole
1889. godine

Učitelja Čukljića nakratko je 1889. g. zamijenila prva učiteljica u Ljubešćici - **Jelka Grgin**. Ljubeška škola obuhvaćala je mjesta: Čurilovec, Kalničku Kapelu, Ljubešćicu, Rakovec i Piščanovec.

Godine 1889. u Ljubešćicu dolazi učitelj **Juraj Kraljek** koji savjesno obavlja svoj učiteljski poziv sljedećih 36 godina, čime znatno doprinosi razvoju školstva u Ljubešćici. Za njegova 'službovanja' uređeno je gombalište (igralište/vježbalište) na površini od 350m², koju je učitelj ustupio od svoga vrtića, a škola ima i svoj vrt. Škola je imala i školsku knjižnicu u kojoj je bilo 135 naslova, a bila je pretplaćena i na časopise: Napredak, Kršćanska škola, Hrvatska pčela, Smilje i dr. Od 1889. godine škola je član Matice hrvatske*.

* Vragović, J.; Ratković, I. i suradnici. *Ljubešćica : povijest župe, mjesta i narodni običaji, Ljubešćica ; Novi Marof*, 2005., str. 97.

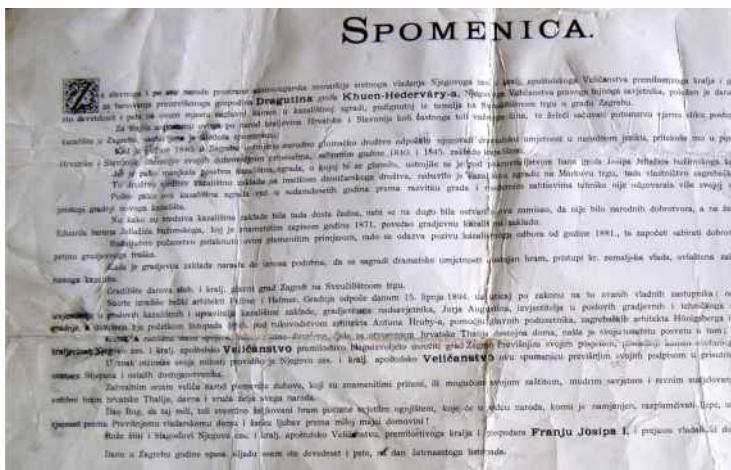
Utjecaj prijelomnih godina 20. stoljeća na školstvo u Ljubeščici

Prvi svjetski rat, kao jedan od prijelomnih trenutaka povijesti, nije zaobišao ni Ljubešćicu tako da je njegove posljedice osjetila i škola. Vođenje rata zahtjevalo je štednju i odricanje na različitim poljima, tako da tijekom rata nije bilo nikakvih značajnijih ulaganja u školu. Tijekom ratnih godina broj učenika varira jer velik broj djece često izostaje s nastave. Razlog tim promjenama nedostatak je radne snage izazvan mobilizacijom velikog broja radno sposobnih muškaraca zbog čega je velik broj učenika morao obavljati različite gospodarske poslove.

Naredbom kralja Franje Josipa I. od 1915. godine uvode se analfabetski tečajevi za djecu od 12 do 15 godina, dok je učenje čirilice za djecu koja nisu grkoistočne vjere ukinuto još 1914. godine.

Nakon učitelja Kraljeka u školu dolazi učiteljica **Ružica Muller** i učitelj **Tadija Radić**. Godine 1927. na učiteljskom se mjestu kratko zadržava (zbog bolesti) **Vladimir Denk**, kojega nasljeđuje rođak **Antun Denk**. On ostaje raditi u školi sve do smrti 1940. godine.

U međuratnom razdoblju mijenjaju se i predmeti iz kojih se provodi obuka školske djece: u školi se poučava nauk vjere, hrvatski ili srpski jezik, računstvo i geometrija, stvarna obuka, krasnopis, risanje, svjetovno i crkveno pjevanje, fiskultura, kućanstvo te gospodarstvo i gospodarski ručni rad za diečake i ručni rad za dievojčice.

Spomenica na posjet cara Franje Josipa I. Zagrebu prigodom otvaranja zgrade HNK-a 1895. godine

Kretanje broja učenika u školi do Drugog svjetskog rata

Broj upisane djece u školu rastao je od samog osnutka škole; prve točne brojčane podatke nalazimo u Spomenici za školsku godinu 1861./62., kada je zabilježeno da je nižu pučku školu u Ljubešići pohađalo ukupno 126 djece. Broj učenika neprestano se povećavao tako da je 1909./10. g. bilo 209 učenika svagdanje škole i 50 učenika opetovnice.

Nastava je bila organizirana u dva polugodišta:

- 1. polugodište od 01.09. do 31.01.
  - 2. polugodište od 03.02. do 30.06.

Krajem lipnja đaci su polagali godišnji ispit.

1913./14. g., pred početak Prvog svjetskog rata, bilo je 210 redovnih i 88 učenika opetovnice.

Za vrijeme Prvog svjetskog rata broj učenika je varirao:

- broj redovnih: od 175 do 207,
  - uopetovnici: od 58 do 104.

Od godine 1918. do 1940. broj učenika naše škole kreće se ukupno od 258 do 325 učenika.

Poslijeratno razdoblje - podizanje škole na višu obrazovnu razinu

Za vrijeme Drugog svjetskog rata škola radi povremeno, no kako se u školi nije zadržavala vojska, nastava se ipak mogla odvijati. 1945./46. g. u školu je upisano 325 učenika, a rade i tri učitelja. Škola ima i bolje uvjete za rad jer je 1947. g. u školu uvedena električna struja. Broj učenika neprestano se povećava, a zbog zaostataka u izvođenju nastavnog plana i programa tijekom ratnih godina te variranja broja učenika provedena su i 3 analfabetska tečaja koje polazi 39 učenika. Svi su opismenjeni!

Poslijeratne godine obilježava i daljnje podizanje škole na višu obrazovnu razinu. S obzirom da je 1946. stupio na snagu novi Zakon o obaveznom sedmogodišnjem školovanju u NR Hrvatskoj, nekadašnja Ljubeška Pučka četverogodišnja škola 1952./53. pretvara se u šestogodišnju školu i ima 6 odjeljenja. Na školi radi petero učitelja, s **Josipom Dolgošom** kao upraviteljem. Razredi broje od 19 do 54 učenika. Godine 1953. u zgradi zadružnoga doma otvorena je knjižnica i čitaonica s oko 300 naslova. Također, podigla se i razina zdravstvene obuke i zaštite: proradio je tečaj Crvenog križa koji je bio obavezan za djevojke rođene 1934./35.

Današnja osmoljetka uvedena je školske godine 1955./56., kada se u školu uvodi i učenje njemačkoga jezika. Te je godine na školi radilo šestero učitelja. Budući da su razredi bili brojni, a samo tri učionice na raspolaganju, uređena je i četvrta učionica, ali ne u školskoj zgradi, nego u zadružnom domu. Tako je sljedeće školske godine (1956./57.) prvi 18 učenika završilo je osmi razred, tj. dobito potpuno osmogodišnje školovanje.

1955. godine Općina Ljubeščica pripala je pod Općinu Varaždinske Toplice te je u Ljubeščici osnovan samo Mjesni ured. Sljedeće godine postignut je sporazum između Općine Varaždinske Toplice i poljoprivredne zadruge u Ljubeščici o preseljenju škole u prostorije zadružnog doma, koji je preuređen za potrebe izvođenje nastave - za nastavu su osposobljene četiri prostorije, dok su bivše općinske prostorije preuređene u stan za upravitelja škole. Poljoprivredna zadruga smjestila se u dotadašnjoj zgradi škole. Krajem ožujka 1957. godine osnovana je školska zadruga koja je odmah imala 50-ak aktivnih članova. Nastupila je i reforma školstva pa se prešlo na rad po novom nastavnom planu i programu: fiskultura, pjevanje i ručni rad dobivaju nove zadatke i ciljeve i postaju fizički odgoj, muzički odgoj, tehnički odgoj i likovni odgoj. Također, novi propisi navode da učenici od 1. do 3. razreda ne mogu ponavljati razred ako se s time ne slože njihovi roditelji!

Broj učenika i dalje je u stalnom porastu, a odjeljenja nerijetko broje i više od 50 učenika. Najveći broj učenika - 350 - škola je imala školske godine 1962./63. te 1964./65. S povećanjem broja učenika povećavao se i broj prosvjetnih radnika u školi (tada ih je već bilo 9).

U staroj školskoj zgradi nastava se odvijala do 1985. godine

Reorganizacija školstva

U školskoj godini 1965./66. reorganizacija školstva na području Općine Varaždinske Toplice ugrozila je daljnju samostalnost u radu škole. Škola Ljubeščica pripojena je školi u Varaždinskim Toplicama bez zadovoljavajućih objašnjenja i argumenata koji bi opravdali takav potez. Svi administrativni poslovi preseljeni su u Varaždinske Toplice, što je otežavalo rad škole, koja je postala područna škola OŠ Varaždinske Toplice. Također, iz postojeće dokumentacije vidljivo je nezadovoljstvo svih djelatnika škole, osobito nastavnika, funkcionalnošću takve zajedničke institucije. Područna škola Ljubeščica nije mogla imati ni upravitelja škole, već samo 'rukovodioca', što se također odražavalo na samostalnost u radu škole. Do izdvajanja iz matične škole došlo je 1970. godine kada se kolektiv OŠ Ljubeščica, s mnogo elana i punom odgovornošću, prihvatio dovođenja u red svega što se propustilo napraviti u godinama integracije. Neometan razvoj škole ponovno je omogućen nakon školske godine 1971./72., kada je škola registrirana na Privrednom sudu u Zagrebu kao samostalna odgojno-obrazovna ustanova.

Nakon 1972. godine školom su upravljali sljedeći 'direktori', tj. ravnatelji:

- **Josip Koren** (1972. – 1974.),
- **Stjepan Rađa** (1974.),
- **Nada Koren** (1974. – 1984.),
- **Tomislav Petrović** (1984. – 1991.)
- **Ana Kontrec** (1991. – 1996.)
- **Ivan Nogić** (od 1996.)

Školska godina 1970.-71.

Kvaliteta nastave povećavala se iz godine u godinu:

- 1977./78. g. uveden je autobusni prijevoz učenika,
- 1978./79. g. učenici iz Kalničkog Ljublja priključeni su našoj školi te je i za njih uveden autobusni prijevoz,
- 1981./82. g. učenička zadruga proširila je svoju djelatnost pčelarskom sekcijom.

Pčelarska grupa uspješno djeluje već 20 godina

Nakon nekoliko godina neometanog razvoja, 16. 03. 1982. g. potres jačine 7 ° Merkalijeve ljestvice uvelike oštećeju školsku zgradu. Prišlo se izradi projektne dokumentacije za novu školsku zgradu, za tadašnjih 274 učenika. Izgradnja je započela 1985. godine, dok se nastava u međuvremenu odvijala u Novom Marofu. Jedna od značajnijih godina u razvoju školstva u Ljubešćici svakako je godina **1987. – godina svečanog otvorenja nove, današnje školske zgrade.** Škola dobiva naziv OŠ "25. svibanj" Ljubešćica, a njezinih 247 učenika i 20 djelatnika radi u dvije smjene. Broj učenika ponovno je u porastu.

ŠKOLSKA GODINA BROJ UČENIKA BROJ ODJELJENJA

1987./88.	247	11
1988./89.	254	12
1989./90.	233	11
1990./91.	245	12
1991./92.	258	12
1992./93.	281	13
1993./94.	274	13
1994./95.	283	14

*Gradnja nove
školske zgrade
1985. godine*

Detalj sa svečanosti otvorenja škole

Kolektiv OŠ 25. svibanj Ljubešćica 1987. godine

Godine samostalnosti Republike Hrvatske

Posljednjih dvadeset godina Osnovne škole Ljubeščica obilježene su uvođenjem mnogobrojnih novina u nastavu te provođenjem različitih nastavnih i izvannastavnih aktivnosti čiji je zajednički cilj uspješniji i kvalitetniji odgojno-obrazovni proces. Primarni je zadatak izgraditi od učenika osobe koje će svojim radom moći doprinijeti dalnjem razvoju svoje zajednice, ali i osobnom razvoju. Spomenut ćemo samo najvažnije novosti i dostignuća:

- početkom školske godine 1991./92. uvodi se vjerouauk kao izborni predmet;
- 1993./94. g. uveden je engleski jezik kao izborni predmet za 45 učenika (uz plaćanje roditelja), a nešto kasnije i redovna nastava stranog jezika od 4. razreda;
- 1996./97. g. Kaming d.o.o. oprema informatičku učionicu sa 9 računala;
- 1998./99. g. uveden je plin u kotlovnici;
- 2002./03. g. nastava organizirana u jednoj smjeni;
- 2003./04. g. uvedena izborna nastava iz informatike u 6. razredu i engleski jezik u 4. razredu;
- 2007./08. g. - provedeno eksperimentalno vanjsko vrednovanje učenika 4. i 8. razreda, uz zadovoljavajuće rezultate;
- **2009./10. god. - izgrađena i otvorena školska sportska dvorana, uređena i opremljena nova informatička učionica.**

Nakon školske godine 1994./95. broj učenika u stalnom je opadanju. Taj negativan trend zaustavljen je tek zadnjih nekoliko godina.

*Gовор рavnatelja Ivana Nogića
na otvorenju dvorane*

U novouređenoj informatičkoj učionici

Školska sportska dvorana otvorena je 2009. godine

Osnovna škola Ljubeščica - najuspješniji rezultati

Osnovnu školu Ljubeščica danas polazi 196 učenika, u 10 razrednih odjela. Škola i nadalje ostaje mjesto gdje se svesrdnim zalaganjem njezinih učitelja, djelatnika i učenika čine kvalitetni pomaci i dostoјno ostvaruju mnogi hvalevrijedni nastavni i izvannastavni projekti i rezultati – organiziranim radom u slobodnim aktivnostima i dodatnim oblicima rada s nadarenim učenicima. Po aktivnostima te vrste naša je škola nadaleko poznata i priznata. Naši najzapaženiji rezultati vidljivi su na svim područjima djelovanja škole: od obrazovnih do odgojnih. Često smo bili zapaženi sudionici državnih i regionalnih natjecanja. U školi se oduvijek njegovao zadrugarski duh pa su rezultati na tom području i najuspješniji. Vrijedi istaknuti i rezultate postignute na područjima prirodnih znanosti – matematike/fizike; literarnog, novinarskog i dramskog izražavanja; glazbeno-plesnog izričaja; sporta; njegovanja narodne kulture i folklorne baštine.

Njegujemo ljubav prema čitanju

Posebnu pažnju posvećujemo njegovanju folklora od najranije dobi

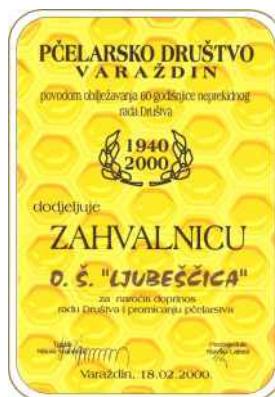
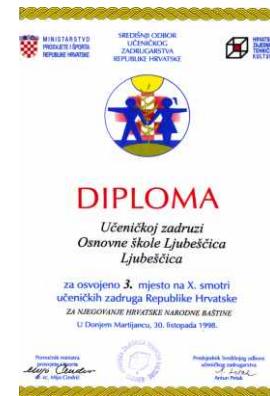
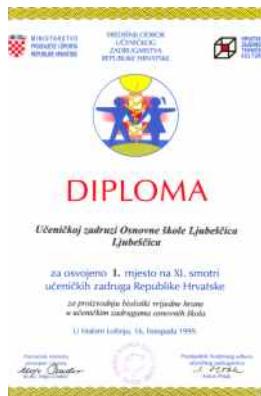

Bogata etno-zbirka broji preko 114 izložaka

Ove smo godine, također, ostvarili zapažene rezultate na županijskim natjecanjima, smotrama i literarno-likovnim natječajima. Uz spomenuto, učenici su ostvarili niz zapaženih rezultata na različitim natjecanjima iz ostalih nastavnih i izvannastavnih te izvanškolskih područja.

Izdvojili smo neke od naših najvećih uspjeha u radu:

Uspjesi Učeničke zadruge na državnim i regionalnim smotrama

Na državnoj smotri
Učeničkih zadruga

a

Uspješni nastupi pjevačkoga zbora, folklora, literarne, dramske i novinarske grupe:

PRIZNANJE

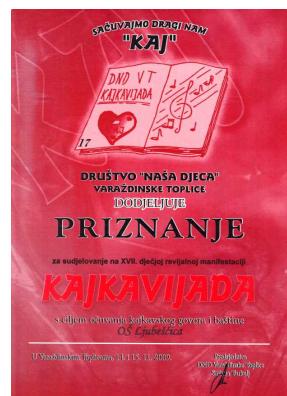
Redoviti sudionici
Smotre pjevačkih zborova

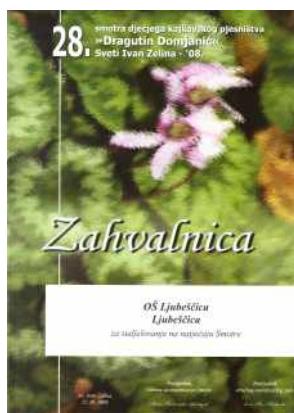
Smotra 2011.

Uspješni nastupi folkloraša

18. put na Kajkavijadi

Sara Horvatić
na Zelinu 2010.

Redoviti
sudionici
recitala u
Zelinu

Najnoviji sportski uspjesi:

Škola u Ljubešćici, od svog osnutka do danas, prešla je dugotrajan i često mukotrpan put od trogodišnje pučke škole, u kojoj je radio samo jedan učitelj u jednoj učionici, do današnje suvremene osmogodišnje osnovne škole, u kojoj u suvremeno opremljenim učionicama i školskoj knjižnici te u novoj školskoj sportskoj dvorani podučava 20 učitelja uz 2 stručna suradnika i potporu 7 administrativno-pomoćnih djelatnika. Taj golemi put uspješno je svladan samo zahvaljujući požrtvovnosti i ljubavi svih djelatnika škole prema ovom plemenitom pozivu tijekom posljednjih 150 godina, kada je svaka godina bila kao putovanje s određenim ciljem na kojem je bilo mnogo prepreka i nepredviđenih situacija. Mnoge generacije djelatnika ove škole kroz svoj su ih radni vijek uvijek nastojale uspješno savladavati. Naravno, svaka je generacija imala neke svoje specifičnosti i svaka će se po nečemu pamtitи. Jedno je sigurno, učitelje će u radu i nadalje voditi nada i uvjerenje da su njihovi učenici postali ili će postati dobri i plemeniti ljudi.

A to je najveće moguće zadovoljstvo!

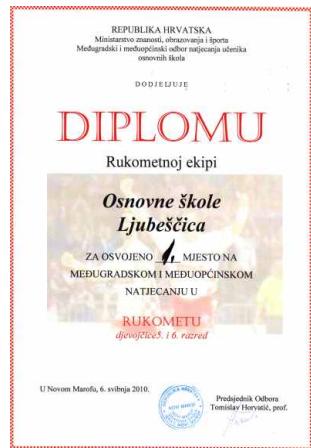
Stolnotenisaci sve uspješniji

Rukometnice - među najboljima u Županiji

Sretni učenici - to je naš cilj

Izvori i literatura:

1. Arhiva OŠ Ljubeščica
- Spomenica škole Ljubeščica (knjiga I, II, III)
2. Župni arhiv Ljubeščice
- Spomenica župe Ljubeščica
3. Vragović, J.; Ratković, I.; suradnici. Ljubeščica : povijest župe, mjesta i narodni običaji. Ljubeščica : Župa Majke Božje Snježne : Općina ; Novi Marof : Ogranak Matice hrvatske, 2005., str. 97. – 102.

Imamo Ljupko

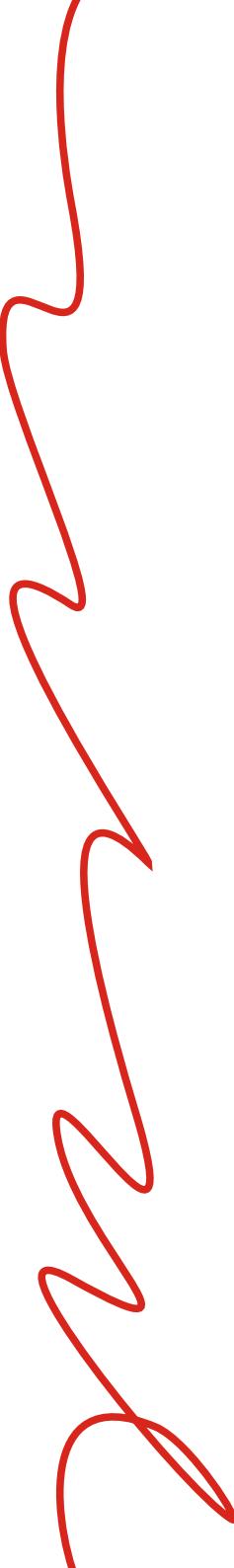
Etno susreti

Pozdrav iz Vukovara

Iznenadni susret s Djedom Mrazom

150

godina
školstva u Ljubešćici
1861.-2011.

Nakladnik:
OŠ Ljubeščica

Tekstovi:
Ivana Nogić, Božica Šantek

Lektura i korektura:
Ivana Nogić

Izbor i obrada fotografija:
Ivica Rojc

Grafičko oblikovanje i tisk:
XM-studio, Varaždinske Toplice

Naklada:
250 primjeraka

Ljubeščica, lipanj 2011.

Zahvaljujemo svima koji su nam na bilo koji način pomogli da pred sobom imate ovaj djelić bogate povijesti školstva u Ljubešćici. Također, veliko hvala svim pojedincima te poslovnim subjektima na iskazanoj podršci i potpori u dosadašnjem radu škole. Radujemo se uspješnoj suradnji i u budućnosti!

150
godina
školstva u Ljubeščici
1861.-2011.